

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
«ЕЛЕМЕНТАРНІ МАТЕМАТИЧНІ УЯВЛЕННЯ»
для дітей 5-10 класів з інтелектуальними порушеннями
помірного та важкого ступенів

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

2020

ББК 74.3
П78

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(Лист МОН від 25.08.2020 №1/9-469)*

Автори-упорядники:

Литвин І.М., к.п.н., завідувач ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»;

Хронік Т.Є., директор Комунального закладу «Корсунь-Шевченківський багатопрофільний навчально-реабілітаційний центр «Надія» Черкаської обласної ради»;

Шестопал В.М., заступник директора з навчальної роботи Комунального закладу «Корсунь-Шевченківський багатопрофільний навчально-реабілітаційний центр «Надія» Черкаської обласної ради»;

Міняйло Т.С., учитель математики Комунального закладу «Корсунь-Шевченківський багатопрофільний навчально-реабілітаційний центр «Надія» Черкаської обласної ради»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальний предмет «Елементарні математичні уявлення» вивчається у 5-10 класах спеціальних навчальних закладах для дітей з порушенням інтелектуального розвитку помірного та важкого ступенів і є складовою освітньої галузі «Математика».

Процес навчання елементарних математичних уявлень у дітей з порушеннями інтелектуального розвитку помірного та важкого ступенів пов'язаний з розв'язуванням специфічного завдання – корекцією та розвитком пізнавальної діяльності, особистісних якостей дитини, формування вмінь планувати свою діяльність, здійснювати контроль та самоконтроль, а також вихованням наполегливості, допитливості, терплячості, працьовитості.

Навчальна програма для дітей 5-10 класів з порушенням інтелектуального розвитку помірного та важкого ступенів «Елементарні математичні уявлення» розроблена на основі Типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами (наказ Міністерства освіти і науки України від 10.06.2019 № 808, таблиця 19.1).

Уроки «Елементарні математичні уявлення» згідно навчального плану проводяться 2 раз на тиждень (70 годин на рік).

Програма складається з наступних розділів: зміст навчального матеріалу, кількість відведених годин на вивчення, навчальні досягнення учнів та спрямованість корекційно-розвиткової роботи.

Навчання предмету «Елементарні математичні уявлення» спрямований на:

- формування в учнів кількісні, просторові і часові уявлення, опанування якими дає їм можливість після закінчення закладу адаптуватися до життя в суспільстві;
- навчити виконувати арифметичні дії додавання та віднімання;
- ознайомлення учнів з найпростішими величинами та одиницями їх вимірювання;
- навчити застосовувати набуті знання й уміння під час розв'язування арифметичних задач та креслити прямі лінії, відрізки, будувати прості геометричні фігури, розпізнавати їх властивості.

Навчання дітей з інтелектуальними порушеннями помірного і важкого ступенів елементарних математичних уявлень має практичну спрямованість і має бути пов'язаним з іншими навчальними предметами, життям, готувати учнів до оволодіння професійно-трудовими знаннями і навичками, вчити використовувати математичні знання в нестандартних ситуаціях.

Програма з предмету «Елементарні математичні уявлення» складена з урахуванням принципу концентричності із дотриманням вимог доступності, послідовності, науковості, системності навчання.

Оволодіння навіть елементарними математичними поняттями вимагає від дитини досить високого рівня розвитку таких процесів логічного мислення, як аналіз, синтез, узагальнення, порівняння. Тому, перш ніж приступати безпосередньо до теми, необхідно з'ясувати, які саме особливості засвоєння математичних знань, умінь і навичок є в дітей з вираженими порушеннями інтелекту.

У 5-му та 6-му класах учні з порушеннями інтелектуального розвитку помірного ступеня додають та віднімають числа в межах 20.

При вивченні арифметичних дій додавання і віднімання чисел в межах 20 значна увага приділяється ознайомленню учнів з обчислювальними прийомами, в основі яких лежать знання десяткового складу числа.

Вивчення дій додавання та віднімання здійснюється за такою послідовністю:

- на основі знань властивостей натурального ряду чисел: $13+1$, $13-1$;
- на основі знань десяткового складу числа: $10+5$, $15-5$, $15-10$;
- додавання одно- та двоцифрового числа, коли сума менша 20: $11+8$, $8+11$;
- додавання одно- та двоцифрового числа, коли сума дорівнює 20: $15+5$; $5+15$;
- віднімання одноцифрового числа від двоцифрового: $19-5$;
- віднімання одноцифрового числа від 20: $20-7$;
- віднімання двоцифрового числа від 20: $19-14$;
- додавання та віднімання з переходом через розряд: $7+5$; $11-3$.

Нумерацію чисел і арифметичні дії додавання і віднімання в межах 100 учні з порушеннями інтелектуального розвитку помірного та важкого ступенів вивчають протягом 7-го, 8-го, 9-го, 10-го класів.

Навчання учнів з порушеннями інтелектуального розвитку помірного ступеня додаванню та відніманню чисел в межах 100 проводиться з наростанням ступеня складності. У цей період новим для учнів є поняття про прийоми додавання та віднімання двоцифрових чисел. Формування усвідомленого виконання операцій над цими числами організовується у певній послідовності: спочатку розглядається обчислення прикладів без переходу, а потім з переходом через розряд.

Одночасно з вивченням чисел учні з порушеннями інтелектуального розвитку помірного ступеня вивчають і геометричний матеріал.

Формування геометричних уявлень відіграє значну роль у розвитку вмінь орієнтуватися у просторі, в корекції моторики, а також психічних функцій як мислення, пам'ять, увага, уявлення, спостережливість, мовлення.

Вчитель залишає за собою право змінювати тематику календарного планування в залежності від складності порушень розвитку учнів, за необхідністю збільшувати кількість годин з певної теми за рахунок повторення навчального матеріалу.

У результаті вивчення предмету «Елементарні математичні уявлення» на кінець курсу такі **орієнтовні показники стану сформованості життєвої компетентності учнів:**

- здатність самостійно організувати власне робоче місце;
- здатність працювати у колективі;
- здатність розпізнавати, називати і відрізнити геометричні фігури;
- здатність розуміти і користуватися обчислювальними прийомами;
- здатність користуватися математичною термінологією;
- здатність застосовувати обчислювальні навички у практичних ситуаціях;
- здатність орієнтуватися на площині та у просторі.

5-й клас (70 год./2год. на тиждень)				
№ з\п	К-сть год	Зміст навчального матеріалу	Навчальні досягнення учнів	Спрямованість корекційно-розвиткова роботи
1	10	<p><i>Повторення.</i></p> <p>Компонентів дій додавання та віднімання. Розв'язування прикладів на додавання і віднімання в межах 10.</p> <p>Утворення чисел другого десятка. Десятковий склад чисел. 10 одиниць – 1 десяток, 20 одиниць – 2 десятки.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - називає дії додавання та віднімання; - розв'язує приклади на додавання і віднімання у межах 10; - утворює, читає і записує числа, які складаються з круглих десятків, десятка та одиниць; - рахує в прямому і зворотному порядку в межах 20; - визначає десятковий склад числа. 	<p>Розвиток обсягу пам'яті. Розвиток вміння аналізувати, порівнювати, узагальнювати навчальний матеріал.</p>
2	30	<p>Додавання та віднімання в межах 20 без переходу через розряд</p> <p>Додавання і віднімання 1 (13+1; 1+13; 19-1).</p> <p>Додавання одноцифрового числа до 10 (10+3; 3+10).</p> <p>Віднімання від двоцифрового числа одиниць (17-7).</p>	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знає нумерацію в межах 20; - розуміє значення цифр у числі; - знає назви компонентів дій додавання і віднімання; - визначає місце числа в натуральному ряді чисел; - знає десятковий склад чисел в 	<p>Розвиток обсягу пам'яті.</p> <p>Розвиток уміння працювати за зразком, вказівками вчителя, з коментуванням власних дій.</p> <p>Формування практичних вмінь, необхідних у повсякденному житті.</p>

		<p>Віднімання від двоцифрового числа 10 (18-10). Додавання одно- та двоцифрового, коли сума менша 20 (11+8; 8+11). Додавання одно- та двоцифрового числа, коли сума дорівнює 20 (15+5; 5+15). Віднімання одноцифрового числа від двоцифрового. Віднімання одноцифрового числа від 20 (20-7). Розв'язування прикладів на додавання і віднімання в межах 20 без переходу через десяток. Збільшення числа на кілька одиниць. Зменшення числа на кілька одиниць. Диференціація понять «збільшення на», «зменшення на». Розв'язування простих арифметичних задач на 1 дію.</p>	<p>межах 20; - вміє розв'язувати приклади на додавання і віднімання в межах 20 без переходу через десяток; - розуміє вирази «збільшення на...», «зменшення на...»; - пояснює обрану дію («збільшити на ...» передбачає виконання дії додавання, «зменшити на ...» - дію віднімання) з допомогою вчителя; - диференціює поняття «збільшення на», «зменшення на». - розв'язування простих арифметичних задач на 1 дію.</p>	
3	3	<p>Міри довжини Одиниця довжини – сантиметр.</p>	<p>Учень/учениця: - знає, називає одиницю вимірювання довжини – сантиметр; - знає позначення одиниці вимірювання довжини – см і</p>	<p>Розвиток мовлення, збагачення словника. Розвиток прийомів розумової діяльності.</p>

			користується нею.	
4	13	Геометричний матеріал Точка. Пряма. Відрізок. Вимірювання за допомогою лінійки довжини відрізка. Побудова відрізків за даними розмірами. <u>Прямокутник</u> . Креслення за даними вершинами. <u>Квадрат</u> . Креслення за даними вершинами. <u>Трикутник</u> . Креслення за даними вершинами.	Учень/учениця: - вміє користуватися лінійкою; - креслить пряму, зображує точки; - вимірює за допомогою лінійки довжину відрізка; - будує відрізки; - знає назви геометричних фігур; - креслить прямокутник за даними вершинами; - креслить квадрат за даними вершинами; - креслить трикутник за даними вершинами.	Розвиток рухової пам'яті (користування лінійкою). Розвиток просторової орієнтації. Розвиток дрібної і загальної моторики здійснюється в процесі креслення.
5	3	Час. Одиниця часу – доба. Тиждень – 7 діб. Дні тижня.	Учень/учениця: - знає одиницю часу – доба; - називає послідовно дні тижня; - знає кількість днів у тижні.	Розвиток часових уявлень та понять. Розвиток стійкості довільної уваги. Розвиток вміння орієнтуватися в оточуючій дійсності.
6	3	Міри вартості Монети. Розмін грошей. Заміна кількох монет однією.	Учень/учениця: - розрізняє монети; - розмінює гроші; - замінює кілька монет однією.	Розвиток вміння орієнтуватися в способах виконання практичних завдань. Розвиток вміння працювати за зразком і вказівками вчителя.
7	8	Повторення вивченого за рік Додавання і віднімання в межах 20	Учень/учениця: - розв'язує приклади на	Формування зорового, слухового, тактильного сприймання кількості

		<p>без переходу через десяток. Вимірювання за допомогою лінійки довжини відрізка. Побудова відрізків за даними розмірами. Креслення за даними вершинами прямокутника, квадрата і трикутника. Тиждень – 7 діб.</p>	<p>додавання і віднімання в межах 20 без переходу через десяток; - вимірює за допомогою лінійки довжину відрізка; - будує відрізки; - креслить прямокутник за даними вершинами; - креслить трикутник за даними вершинами; - називає послідовно дні тижня; - знає кількість днів у тижні.</p>	<p>предметів, їх величини. Розвиток просторової орієнтації. Розвиток дрібної моторики. Розвиток мовлення. Формування зовнішньої організованості в навчальній діяльності, точного виконання вказівок вчителя.</p>
--	--	--	--	--

6-й клас (70 год., 2 год. на тиждень)				
№ з/ п	К-сть год	Зміст навчального матеріалу	Навчальні досягнення учнів	Спрямованість корекційно-розвиткової роботи
1	10	<p>Додавання та віднімання в межах 20 без переходу через розряд (повторення)</p> <p>Додавання та віднімання (16+1; 1+16; 17-1; 10+6; 6+10).</p> <p>Віднімання десятка і одиниць від двоцифрового числа (18-10; 18-8).</p> <p>Додавання дво- та одноцифрового чисел, коли сума двох чисел менша від 20 (14+3; 3+14).</p> <p>Віднімання одноцифрового числа від двоцифрового (19-5; 19-6).</p> <p>Додавання, коли сума становить 20 (12+8; 8+12).</p> <p>Віднімання одноцифрового</p>	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знає нумерацію в межах 20; - знає назви компонентів дій додавання і віднімання; - знає десятковий склад чисел в межах 20; - вміє розв'язувати приклади на додавання і віднімання в межах 20 без переходу через десяток. 	<p>Розвиток вміння аналізувати навчальний матеріал, порівнювати, діяти за аналогією.</p> <p>Розвиток вміння орієнтуватися в способах виконання навчального завдання.</p>

		числа від 20 (20-7). Додавання і віднімання в межах 20.		
2	32	<p>Додавання та віднімання в межах 20 з переходом через розряд</p> <p>Додавання до 10 чисел 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1.</p> <p>Додавання до 9 чисел 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.</p> <p>Додавання до 8 чисел 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.</p> <p>Додавання до 7 чисел 4, 5, 6, 7, 8, 9.</p> <p>Додавання до 6 чисел 5, 6, 7, 8, 9.</p> <p>Переставний закон додавання.</p> <p>Віднімання від 11 чисел 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.</p> <p>Віднімання від 12 чисел 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.</p> <p>Віднімання від 13 чисел 4, 5, 6, 7, 8, 9.</p> <p>Віднімання від 14 чисел 5, 6, 7, 8, 9.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знає склад числа в межах 10; - розуміє утворення чисел другого десятка; - розв'язує приклади на додавання в межах 20 з переходом через розряд; - знає назви компонентів і результату дії додавання; - знає переставну властивість додавання; - розв'язує приклади на віднімання з переходом через розряд в межах 20; - знає назви компонентів і результату дії віднімання; - розв'язує прості арифметичні задачі на 1 дію. 	<p>Розвиток вміння запам'ятовувати навчальний матеріал.</p> <p>Розвиток вміння працювати за зразком і вказівками вчителя.</p> <p>Формування практичних вмінь, необхідних у повсякденному житті.</p> <p>Розвиток процесів пізнавальної діяльності: аналізу, синтезу.</p>

		<p>Віднімання від 15 чисел 6, 7, 8, 9. Віднімання від 16 чисел 7, 8, 9. Віднімання від 17, 18 чисел 8, 9. Розв'язування прикладів на додавання і віднімання в межах 20 з переходом через розряд. Розв'язування простих арифметичних задач.</p>		
3	13	<p>Кути. Види кутів <u>Прямий кут.</u> Вершина. Сторони. Вміння відшукати і назвати. <u>Гострий кут.</u> Вершина. Сторони. Порівняння з прямим кутом. Вміння відшукати і назвати. <u>Тупий кут.</u> Вершина. Сторони. Порівняння з прямим кутом. Вміння відшукати і назвати.</p>	<p>Учень/учениця: - відшукує, показує і називає прямий кут, його елементи – вершину, сторони; - відшукує, показує і називає гострий кут, його елементи – вершину, сторони; - порівнює гострий кут з прямим; - відшукує, показує і називає тупий кут, його елементи – вершину, сторони; - порівнює тупий кут з прямим.</p>	<p>Розвиток мовлення, збагачення словника. Розвиток просторових уявлень, просторової орієнтації. Розвиток вміння аналізувати, планувати, контролювати власну діяльність.</p>
4	4	<p>Година. Визначення часу за годинником з точністю до 1 год.</p>	<p>Учень/учениця: - знає одиницю часу – годину; - знає будову годинника, визначає</p>	<p>Формування практичних вмінь, необхідних у повсякденному житті. Розвиток часових уявлень і понять,</p>

			час за годинником з точністю до 1 години з допомогою вчителя.	вмінь орієнтуватися у часі.
5	3	Маса. Одиниця маси – кілограм. Позначення – кг.	Учень/учениця: - розуміє поняття «важкий-легкий»; - порівнює предмети за масою; - визначає вагу предметів, записує позначення ваги –кг.	Розвиток кінестетичного сприймання на основі визначення важких і легких предметів. Розвиток рухової пам'яті. Запам'ятовування слів, які визначають вагу предметів.
6	8	Повторення вивченого за рік Додавання та віднімання в межах 20 з переходом через розряд. Кути. Види кутів. Година. Визначення часу за годинником з точністю до 1 год. Одиниця маси – кілограм. Позначення – кг.	Учень/учениця: - знає назви компонентів дій додавання і віднімання; - розв'язує приклади на додавання і віднімання в межах 20 з переходом через розряд; - розрізняє кути: прямий, гострий, тупий; - називає і показує елементи кута; - знає одиницю часу – годину; - знає будову годинника, визначає час за годинником з точністю до 1 години з допомогою вчителя; - порівнює предмети за масою; - визначає вагу предметів, записує позначення ваги –кг.	Розвиток вміння аналізувати навчальний матеріал, порівнювати, діяти за аналогією. Розвиток вміння запам'ятовувати навчальний матеріал. Формування практичних вмінь, необхідних у повсякденному житті. Розвиток рухової пам'яті.

7 клас (70 год., 2 год. на тиждень)				
№ з\ п	К-сть год	Зміст навчального матеріалу	Навчальні досягнення учнів	Спрямованість корекційно-розвиткової роботи
1	10	<p>Додавання та віднімання в межах 20 з переходом через розряд (повторення).</p> <p>Додавання до 9 та додавання 9 (9+2; 9+3; 9+4; ...2+9; 3+9; 4+9;...).</p> <p>Додавання до 8 та додавання 8 (8+3; 8+4; 8+5...3+8; 4+8; 5+8).</p> <p>Додавання до 7 та додавання 7.</p> <p>Додавання до 6 та додавання 6.</p> <p>Віднімання чисел 2, 3, 4, 5 (11-4; 12-4; 13-4; 14-5 та ін.)</p> <p>Віднімання числа 6 (11-6; 12-6; 13-6; ...15-6).</p> <p>Віднімання числа 7 (11-7; ...16-7).</p> <p>Віднімання числа 8 (11-8; ...17-8).</p> <p>Віднімання числа 9 (11-9;... 18-</p>	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знає склад чисел в межах 10; - розв'язує приклади на додавання в межах 20 з переходом через розряд; - знає назви компонентів і результату дії додавання; - знає переставну властивість додавання; - розв'язує приклади на віднімання з переходом через розряд в межах 20; - знає назви компонентів і результату дії віднімання. 	<p>Розвиток вміння аналізувати, порівнювати, узагальнювати навчальний матеріал.</p> <p>Розвиток вміння працювати за зразком і вказівками вчителя.</p>

		9). Додавання та віднімання в межах 20.		
2	36	<p>Нумерація в межах 100. Утворення і запис круглих десятків. Пряма і зворотна лічба десятками в межах 100. 1, 10 – лічильні одиниці. Утворення та запис повних чисел першої сотні. Десятковий склад чисел: розкладання чисел на десятки та одиниці та складання з десятків та одиниць ($20+7=27$; $93=90+3$). Пряма та зворотна лічба по одному в межах 100. Лічба від заданого числа. Порівняння сусідніх чисел в числовому ряду. Порівняння чисел за величиною в межах 100.</p>	<p>Учень/учениця: - утворює, читає і записує числа, які складаються з круглих десятків в межах 100; - рахує десятками в прямому і зворотному порядку в межах 100; - утворює, читає і записує числа, які складаються з десятків та одиниць; - розуміє десятковий склад числа; - розкладає число на розрядні доданки; - рахує до 100 в прямому і зворотному порядку одиницями та десятками; - прилічує та відлічує по 1, по 10 і однаковими числовими групами (по 2, 5, 10) як відсторонено, так і на наочних посібниках; - знає місце кожного числа в натуральному ряду чисел в межах 100; - розуміє властивості натурального ряду чисел: кожне число на 1 більше попереднього і на одиницю менше</p>	<p>Формування зорового, слухового, тактильного сприймання кількості. Розвиток вміння запам'ятовувати. Розвиток мисленневих операцій аналізу, синтезу, порівняння. Розвиток вміння планувати і контролювати власні дії.</p>

			наступного; - порівнює числа за величиною в межах 100, визначає більше, менше число, рівні числа.	
3	10	Геометричні фігури: прямокутник, квадрат, трикутник <u>Прямокутник.</u> Сторони. Кути. Креслення. <u>Квадрат.</u> Сторони. Кути. Креслення <u>Трикутник.</u> Розпізнавання, креслення.	Учень/учениця: - знає назву геометричних фігур: прямокутник, квадрат, трикутник; - розрізняє геометричні фігури (прямокутник, квадрат, трикутник); - креслить геометричні фігури за допомогою лінійки; - визначає елементи геометричних фігур, їх властивості.	Розвиток наочно-дійового мислення шляхом визначення форми предметів, класифікації предметів за формою. Розвиток моторики. Розвиток просторової орієнтації.
4	5	Міри часу: місяць, рік Формування вмінь називати місяці. Знання про кількість місяців у році. 1 міс. = 30 або 31, 28 або 29 діб. 1 рік = 12 міс. Календар.	Учень/учениця: - знає міри часу: рік, місяць; - знає назви місяців; - називає кількість діб у місяці; - називає кількість місяців у році.	Розвиток часових уявлень, вміння запам'ятовувати. Розвиток стійкості довільної уваги. Розвиток мовлення.
5	9	Повторення вивченого за рік Нумерація в межах 100. Геометричні фігури: прямокутник, квадрат, трикутник.	Учень/учениця: - утворює, читає і записує числа, які складаються з круглих десятків в межах 100; - утворює, читає і записує числа, які	Розвиток прийомів розумової діяльності. Розвиток моторики, збагачення словника. Розвиток вміння порівнювати,

		Міри часу: місяць, рік.	складаються з десятків та одиниць; - рахує до 100 в прямому і зворотному порядку одиницями та десятками; - розрізняє геометричні фігури (прямокутник, квадрат, трикутник); - визначає елементи геометричних фігур, їх властивості; - знає міри часу: рік, місяць.	узагальнювати навчальний матеріал.
--	--	-------------------------	---	--

8 клас (70год./2 год. на тиждень)				
№ з\п	К-сть год	Зміст навчального матеріалу	Навчальні досягнення учнів	Спрямованість корекційно-розвиткова роботи
1	10	<p>Нумерація в межах 100 (повторення).</p> <p>Утворення та запис круглих десятків.</p> <p>Пряма і зворотна лічба десятками в межах 100.</p> <p>Утворення та запис повних чисел першої сотні.</p> <p>Десятковий склад чисел: розкладання чисел на десятки та одиниці та складання з десятків та одиниць ($20+7=27$; $93=90+3$).</p> <p>Пряма та зворотна лічба по одному в межах 100.</p> <p>Лічба від заданого числа.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - утворює, читає і записує числа, які складаються з круглих десятків; - рахує в прямому і зворотному порядку одиницями і десятками; - утворює, читає і записує повні числа першої сотні; - знає десятковий склад числа (розкладає числа на десятки і одиниці та складає числа з десятків і одиниць); - рахує в прямому і зворотному по одному в межах 100; - рахує від заданого до заданого числа. 	<p>Формувати та розвивати прийоми розумової діяльності.</p> <p>Розвиток вміння планувати та контролювати проміжні та кінцеві результати.</p>
2	39	<p>Додавання і віднімання в межах 100 без переходу через</p>	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знає десятковий склад числа; 	<p>Розвиток вміння запам'ятовувати.</p> <p>Розвиток вміння аналізувати,</p>

	<p>розряд. Додавання круглих десятків. Віднімання круглих десятків. Додавання круглих десятків і одноцифрового числа ($40+7$; $8+70$). Назва компонентів. Віднімання від двоцифрового числа одиниць ($65-5$). Назва компонентів. Додавання та віднімання ($80+7$; $7+80$; $86-6$). Додавання одно- та двоцифрового числа, коли сума одиниць менша за 10 ($61+5$; $5+61$). Додавання дво- та одноцифрового числа, коли сума одиниць дорівнює 10 ($56+4$; $4+56$). Віднімання одноцифрового числа від двоцифрового ($68-2$). Додавання та віднімання ($81+4$; $47+3$; $65-2$). Додавання двоцифрового числа</p>	<p>- розв'язує приклади на додавання круглих десятків; - розв'язує приклади на віднімання круглих десятків; - знає нумерацію чисел в межах 100; - розуміє значення цифр у числі; - визначає кількість розрядних одиниць в числі; - розв'язує приклади на додавання та віднімання у межах 100 без переходу через розряд; - називає компоненти і результат дії віднімання та додавання; - знає переставний закон додавання; - розв'язує прості арифметичні задачі на 1 дію.</p>	<p>порівнювати, узагальнювати навчальний матеріал. Розвиток вміння доводити, діяти за аналогією. Поширення активного словника.</p>
--	--	---	--

		<p>та круглих десятків (73+20; 20+73).</p> <p>Віднімання круглих десятків (39-20).</p> <p>Додавання та віднімання (61+20; 20+61; 72-70).</p> <p>Додавання двоцифрових чисел, коли сума одиниць першого розряду менша за 10 (45+23).</p> <p>Додавання двоцифрових чисел, коли сума одиниць першого розряду дорівнює 10 (38+42).</p> <p>Віднімання двоцифрових чисел (86-34; 57-27).</p> <p>Додавання і віднімання двоцифрових чисел в межах 100 без переходу через розряд.</p> <p>Розв'язування простих арифметичних задач на 1 дію.</p>		
3	10	<p>Геометричний матеріал</p> <p>Крива. Закрита і незакрита.</p> <p>Коло як замкнена крива.</p> <p>Креслення.</p> <p>Круг. Креслення.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розрізняє замкнену та незамкнену криву; - розуміє, що коло – замкнена крива; - знає призначення циркуля, вміє ним 	<p>Розвиток моторики. Розвиток мовлення, збагачення словника.</p> <p>Розвиток вміння працювати за зразком і вказівками вчителя.</p>

		Ламана. Побудова ламаної лінії за даними вершинами.	користуватися; - креслить коло за допомогою циркуля; - розрізняє коло і круг; - розрізняє ламану; - будує ламану лінію за даними вершинами.	
4	4	Міри часу 1хв.=60 сек. 1 год. = 60 хв.	Учень/учениця: - знає одиниці вимірювання часу (година, хвилина, секунда); - встановлює співвідношення між одиницями часу.	Розвиток часових уявлень і понять. Розвиток орієнтації у часі.
5	7	Повторення Додавання і віднімання в межах 100 без переходу через розряд. Коло. 1хв.=60 сек. 1 год. = 60 хв.	Учень/учениця: - розв'язує приклади на додавання та віднімання у межах 100 без переходу через розряд; - креслить коло за допомогою циркуля; - знає одиниці вимірювання часу (година, хвилина, секунда); - встановлює співвідношення між одиницями часу.	Розвиток вміння аналізувати, порівнювати, узагальнювати навчальний матеріал. Розвиток просторових уявлень і понять. Розвиток вміння запам'ятовувати навчальний матеріал.

9 клас (70 год., 2 год. на тиждень)				
№ з\ п	К-сть год	Зміст навчального матеріалу	Навчальні досягнення учнів	Спрямованість корекційно-розвиткова роботи
1	10	<p>Додавання і віднімання в межах 100 без переходу через розряд (повторення)</p> <p>Додавання та віднімання в межах 20.</p> <p>Додавання та віднімання круглих десятків.</p> <p>Додавання круглих десятків і одноцифрового числа ($40+8$; $8+40$). Назва компонентів.</p> <p>Віднімання від двоцифрового числа всіх десятків, одиниць ($85-80$; $85-5$). Назва компонентів.</p> <p>Додавання двоцифрового і одноцифрового чисел, коли сума одиниць менша 10 ($62+5$; $5+62$).</p> <p>Додавання та віднімання двоцифрових чисел і круглих</p>	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знає нумерацію в межах 100; - розуміє значення цифр у числі; - визначає кількість розрядних одиниць; - визначає місце числа в натуральному ряді чисел; - розв'язує приклади на додавання і віднімання двоцифрових чисел в межах 100 без переходу через розряд. 	<p>Розвиток прийомів розумової діяльності. Розвиток вміння працювати за зразком, вказівками вчителя.</p>

		<p>десятоків (47+20; 20+47; 65-20).</p> <p>Додавання двоцифрових чисел, коли сума одиниць першого розряду менше або дорівнює 10 (47+32; 47+23).</p> <p>Віднімання двоцифрових чисел (86-34; 57-27).</p> <p>Додавання і віднімання двоцифрових чисел в межах 100 без переходу через розряд</p>		
2	37	<p>Додавання в межах 100 з переходом через розряд.</p> <p>Додавання одноцифрового числа до двоцифрового, коли кількість одиниць у двоцифровому числі 9 (39+6; 8+49).</p> <p>Додавання одноцифрового числа до двоцифрового, коли кількість одиниць у двоцифровому числі 8 (38+5; 4+48).</p> <p>Додавання одноцифрового числа до двоцифрового, коли кількість одиниць у двоцифровому числі 7 (37+5; 8+57).</p>	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - називає компоненти і результат дії додавання; - визначає кількість розрядних одиниць; - розв'язує приклади на додавання в межах 100 з переходом через розряд; - пояснює розв'язання прикладів з допомогою. 	<p>Розвиток вміння аналізувати, порівнювати, узагальнювати навчальний матеріал.</p> <p>Розвиток вміння доводити, діяти за аналогією. Розвиток мовлення.</p>

	<p>Додавання дво- та одноцифрового чисел, коли кількість одиниць в двоцифровому числі дорівнює 6 ($36+8$; $8+36$).</p> <p>Додавання дво- та одноцифрового чисел, коли кількість одиниць в двоцифровому числі дорівнює 5 ($45+6$; $65+7$; $7+65$).</p> <p>Додавання дво- та одноцифрового чисел, коли кількість одиниць в двоцифровому числі дорівнює 4 ($37+4$; $4+37$).</p> <p>Додавання дво- та одноцифрового чисел, коли кількість одиниць в двоцифровому числі дорівнює 3 ($63+8$; $8+63$).</p> <p>Додавання дво- та одноцифрового чисел, коли кількість одиниць в двоцифровому числі дорівнює 2</p>	
--	---	--

--	--

$(72+9; 9+72)$

Додавання двоцифрового чисел (всі випадки).

Додавання двоцифрових чисел, коли кількість одиниць першого доданка дорівнює 9 ($39+21$; $29+25$).

Додавання двоцифрових чисел, коли кількість одиниць першого доданка дорівнює 8 ($38+22$; $38+23$).

Додавання двоцифрових чисел, коли кількість одиниць першого доданка дорівнює 7 ($57+23$; $57+24$).

Додавання двоцифрових чисел, коли кількість одиниць першого доданка дорівнює 6 ($36+24$; $36+25$).

Додавання двоцифрових чисел, коли кількість одиниць першого доданка дорівнює 5 ($35+25$; $35+26$).

--	--

		<p>Додавання двоцифрових чисел, коли кількість одиниць першого доданка дорівнює 4 ($54+26$; $54+27$).</p> <p>Додавання двоцифрових чисел, коли кількість одиниць першого доданка дорівнює 3 ($43+27$; $43+28$).</p> <p>Додавання двоцифрових чисел, коли кількість одиниць першого доданка дорівнює 2 ($32+28$; $32+29$).</p>		
3	10	<p>Геометричний матеріал</p> <p>Многокутник (п'ятикутник). Розпізнавання. Креслення за даними точками. Сторони. Кути.</p> <p>Многокутник (шестикутник). Розпізнавання. Креслення за даними точками.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розрізняє п'ятикутник, називає елементи ; - креслить п'ятикутник за даними точками; - визначає елементи п'ятикутника; - розрізняє шестикутник, називає елементи; - креслить шестикутник за даними точками; - визначає елементи шестикутника. 	<p>Розвиток моторики, збагачування словника.</p> <p>Розвиток вміння запам'ятовувати.</p> <p>Розвиток просторової орієнтації.</p>
4	3	<p>Одиниця місткості – літр.</p>	<p>Учень/учениця:</p>	<p>Розвиток мовлення, збагачення</p>

			<ul style="list-style-type: none"> - знає, якими одиницями вимірюють кількість рідини; - вимірює воду літровими банками; - визначає літрові банки серед інших; - записує позначення – л. 	<p>словника.</p> <p>Розвиток прийомів розумової діяльності.</p> <p>Розвиток вміння орієнтуватися в способах виконання практичного завдання.</p>
5	3	<p>Міри довжини. Одиниця довжини – міліметр. Позначення 1 см = 10 мм.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знає, називає одиницю вимірювання довжини – міліметр; - знає позначення одиниці вимірювання довжини – мм і користується нею; - знає співвідношення 1 см = 10 мм. 	<p>Накопичення та засвоєння словникового запасу.</p> <p>Розвиток прийомів розумової діяльності.</p>
6	7	<p>Повторення</p> <p>Додавання в межах 100 з переходом через розряд.</p> <p>Многокутник (п'ятикутник).</p> <p>Многокутник(шестикутник).</p> <p>Одиниця місткості – літр.</p> <p>Одиниця довжини – міліметр.</p> <p>Позначення 1 см = 10 мм.</p>	<p>Учень/учениця:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розв'язує приклади на додавання в межах 100 з переходом через розряд; - розрізняє п'ятикутник, називає елементи; - розрізняє шестикутник, називає елементи; - знає, якими одиницями вимірюють кількість рідини; <p>записує позначення – л;</p>	<p>Розвиток вміння аналізувати, порівнювати, узагальнювати навчальний матеріал.</p> <p>Розвиток вміння планувати навчальні дії, самостійно контролювати проміжні та кінцеві результати.</p> <p>Розвиток мовлення.</p>

			<ul style="list-style-type: none">- знає, називає одиницю вимірювання довжини – міліметр;- знає співвідношення $1\text{ см} = 10\text{ мм}$.	
--	--	--	--	--

10 клас (70 год., 2 год. на тиждень)				
№ з\п	К-сть год	Зміст навчального матеріалу	Навчальні досягнення учнів	Спрямованість корекційно-розвиткова роботи
1	10	<p>Повторення.</p> <p>Додавання і віднімання двоцифрових чисел в межах 100 без переходу через розряд.</p> <p>Додавання в межах 100 з переходом через розряд.</p>	<p>Учень/учениця</p> <p>- розв'язує приклади на додавання та віднімання в межах 100 без переходу через розряд;</p> <p>- розв'язує приклади на додавання та віднімання в межах 100 з переходом через розряд.</p>	Розвиток вміння орієнтуватися в способах виконання навчального завдання і вміння аналізувати, планувати і контролювати власні дії.
2	43	<p>Віднімання в межах 100 з переходом через розряд.</p> <p>Віднімання числа 9 від двоцифрового (58-9; 57-9).</p> <p>Віднімання числа 8 від двоцифрового (57-8; 56-8).</p> <p>Віднімання числа 7 від двоцифрового (66-7; 65-7).</p> <p>Віднімання числа 6 від</p>	<p>Учень/учениця</p> <p>- називає компоненти і результат дії віднімання;</p> <p>- розв'язує приклади на віднімання в межах 100 з переходом через розряд;</p> <p>- пояснює розв'язання прикладів.</p>	<p>Розвиток вміння порівнювати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, узагальнювати, діяти за аналогією.</p> <p>Розвиток вміння запам'ятовувати.</p> <p>Розвиток вміння доводити розпочату справу до завершення.</p>

	<p>двоцифрового (65-6; 64-6). Віднімання числа 5 від двоцифрового (54-5; 53-5). Віднімання числа 4 від двоцифрового (53-4; 52-4; 51-4). Віднімання двоцифрових чисел (58-29; 57-29). Віднімання двоцифрових чисел (57-28; 56-28). Віднімання двоцифрових чисел (56-27; 55-27). Віднімання двоцифрових чисел (55-26; 54-26). Віднімання двоцифрових чисел (54-25; 53-25). Віднімання двоцифрових чисел (53-24; 52-24). Віднімання двоцифрових чисел (52-23; 51-23). Додавання і віднімання з переходом через розряд (всі</p>	
--	---	--

--	--

		випадки).		
3	7	Геометричний матеріал Коло. Круг. Центр. Радіус. Побудова кола за допомогою циркуля	Учень/учениця - розрізняє коло і круг; - визначає радіус, центр; - креслить коло за допомогою циркуля.	Розвиток моторики, збагачення словника. Розвиток вміння працювати за зразком і вказівками вчителя.
4	3	Одиниця довжини – метр. Позначення 1 м = 100 см. Вимірювання метром	Учень/учениця - знає, називає одиницю вимірювання довжини – метр; - знає позначення одиниці вимірювання довжини – м і користується нею; - знає співвідношення 1 м = 100 см.	Розвиток мовлення, збагачення словника. Розвиток прийомів розумової діяльності.
5	7	Повторення Віднімання в межах 100 з переходом через розряд. Коло. Круг. Центр. Радіус. Побудова кола за допомогою циркуля. Одиниця довжини – метр. Позначення 1 м = 100 см.	Учень/учениця - розв'язує приклади на віднімання в межах 100 з переходом через розряд; - розрізняє коло і круг; - визначає радіус, центр; - креслить коло за допомогою циркуля; - знає, називає одиницю вимірювання довжини – метр; - знає співвідношення 1 м = 100 см.	Розвиток вміння аналізувати навчальний матеріал, порівнювати, узагальнювати. Розвиток вміння працювати за зразком і вказівками вчителя. Розвиток моторики.

